

**Handlingar, rörande de klagomål, som
Skee församlingar i Bohus län, wid sist
håldna biskops-visitacion därstädes, den 29
julii 1770, anfördt emot deras nu warande
själesörjare, den widt bekante kyrkoh**

Göteborg
1770

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

1770

KLOTH, O.

01

LH.

Jurid. Su.
Rätt. eg. kund.
Förordningen
(B)

1700-1829

Handlingar, rörande de flagomål, som Skee Församlingar i Bohus Län, wid sist håldna Biskops-Visitation därstädes, den 29 Julii 1770, anfördt emot deras nu warande Själesförfjare, den widt bekante Kyrkoherden Kloth.

Urdrag af Consistorii Gothoburgensis Protocoll, hållit den 5 September, 1770.

S. D. **S**plästes Contoires-Skrifwarens, Zach. Joh. Aurells, Inlaga, hwaruti anhålles, at, emot behörig lösen, utbekomma den del af sisthåldna Biskops Visitations-protocoll i Skee pastorat och Bohuslän, som innehåller bemålte Pastorats Församlingars flagomål emot sin Kyrkoherde, Herr Olof Kloth ^a); samt äfwen hwad Consistorium därpå warder resolverande; tänkande Contoires-Skrifwaren bemålte Protocolls - utdrag, antingen in extenso, eller in specie facti, alt som det honom beqwämligast faller, från Trycket utgifwa.

Resol.

De Handlingar, som Contoires-Skrifwaren begäret, må nu genast, och sedan så fort någre widare i samma ämne til Consistorium inkomma, utlemnas. År och dag, ut supra,

Ex protocollo,
Arvid Brag.

Urdrag af Protocollet, hållit wid Biskops-Visitationen i Skee Kyrka, den 29 Julii, år 1770.

S. D. **S**oknubud är den enda Åmbets-förrättning, som ej skal härstädes altid blifwa så tidigt, som wederbör, bådab. Hwarför detta ock blef en sak, som H. Herr Doctorn och Biskopen på det smaste lade Församlingarnes ledamöter på hjertat, med föreställning om det swåra ansvar, hwilket den sig ådrager, som sin Skyldighet i en så

Å

granlage

^a) Denne Prestman war Riksdagsman wid 1761 års Riksdag. Den gången hade hwardera af de twänne Schwedlänska Probsterien sin egna Riksdags-Sullmåttia. Herr Kyrkoherden Kloth måste altså nöja sig med et ganske ringa Salarium: som dock wäl ut med sin rätning och Stockholms lefnad, och har hdermera haft sidan wålsignelse, at han först ifrån den tiden nu är känd som en förnöden man.

granlaga och öm sak, som Söknuds tidiga bådande är, emot sin jämföranden och nästa underlåter b).

Någre af Församlingarnes ledamöter gjorde härvid den förfrågan om ej Presten är Skyldig, at i Söknuds-förrättningar hos fattige self, som hwarken hafwa eller förmå lega hästar, self hålla sig med häst?

Herr Ryrkoherden Kloth gaf härpå til uplysning, at det är en, antingen på Söknudsstämma, eller genom af Herr Ryrkoherden stedd kundgörelse, i stöd af 1743 års Kongl. Förordning c), redan medebbligen afgjord och fastställd sak, det Församlingen, denna Kongl. Förordning likmätigt, bör hålla Söknuds-häst; men at, när någon, som Söknud begärar, icke self hafwer häst at sticka, och tillika är så fattig, at han den ej förmår lega, skulle penningar til skjutslegan af Fattigbläcken tagas d).

Häremot androg Gästgifwaren, Anders Halswårds-son i Wis, huru obillig en sådan författning är, i anseende därtill, at ändamålet med de penningar, som falla i Fattig-bläcken, på sådant sätt går förloradt; och anhölet i följe därpå, at Prestskapet måtte ålagdt blifwa, at åtminstone i Söknuds förrättningar til fattige och nödslidande self hålla sig med häst, och icke, för at skona denne, förminska de penningar, som gifwas til fattige uslingars underhåll, häst-desse penningar icke äro flere, än de fattige högeligen omtränga.

Herr Ryrkoherden Kloth sökte däremot at wisa, det ingen ting kan wara naturligare e), än at, sedan det är en afgjord sak, at Presten ej är Skyldig

b) En sådan underlåtenhet kan wäl aldrig försvaras, men utom det därtill kan gifwas flere förslige ordsaker, torde til sådant och bidraga den här nedanför anmärkta omständighet, at frön den sjuka skal stickas söknuds-häst til Presten. Mången torde då ej hafwa ömre samwete, än at blett för at skona sin häst, draga ut til det yttersta med Prestens efterstickande. Och hwad skal wäl den fattige få för råd, som ingen häst har at sticka? Sedan söknuds-skjutsinrättning har samma olägenhet med sig, som de så kallade duk-penningar, hwilka gudfruktige och ömsinnige Prestemän seluwe måst på alla ställen afskaffa; äfwen som hederliga Församlingar, i sådan berömlig händelse wäl wärdet at på annat, för den fattiga mindre verkande, sätt, wisa sin ärfänsa tillbaka emot sådana hederwårda Själ-sörjare.

c) Denna Förordning angår en ast Hiterotten.

d) Huru mycket penningar som kan falla i Söknuds Församlingars Fattigbläcker eller Böffer, wet jag wäl ick. Men så tomma, som de si st Fattig böffer wäla wara, skulle ej rätt många Söknuds-resor kunna utur dem betalas; hwaraf kunde följa, at när Fattig-böffen blewo tom, skulle den si te uslingens fästänge ropa efter Prest.

e) Herr Ryrkoherden läser förstå det ordet: naturligare uti Bibliskt förstånd, eller för något sådant, som den naturliga eller töfliga människan gör och verkar: annars so står jag honom intet.

Skyldig sjelf hålla sig med Sotnbuds-håst, penningar taas af de fattigas medel til håsts legande, når Sotnbud af fattiga åstas.

Församlingarne påstodo ej des mindre, at härutinnan måtte se ändring, så mycket mer, som en del sade sig icke weta af något Sotnstämme-beslut i detta mål h).

Wid så fatta omständigheter, och emedan den af Herr Kyrkoherden nu åberopade kundgörelsen icke war til hands, så tillsades Församlingarne, at, på håndelse de skulle finna sig wid, at i detta mål föra emot Herr Kyrkoherden Kloth widare talan, då Fristel. anmäla målet i Consistorio, hwilket sedan får däröfwer infördra så wäl Herr Kyrkoherdens Kloths utlåtande, som ock utdrag af det i denna omständighet af Kyrkoherden åberopade Sotnstämme-protocollet.

S. D. På efterfrågan, om lärare och Hörare hafwa något at emot hwarannan påminna, swarade de förre sig intet hafwa, at i den delen andraga. Men de sednare framgofwo, genom Per Dillon i Tohult, en Skrift, stald til Högwördige Herr Doctorn och Biskopen, därut anföres, huru som Herr Kyrkoherden Kloth, twärt emot Kyrkolagen och Kongl. Förordningar påwingar dem flere och swårare utlagor, än honom tilkomma kan g), samt, at då någon fattig sådant icke är i stånd fullgöra, blifwer den därför dragen för rätta och ofra, för des ensaldighet, at inför Domstolen kunna gifwa ren uplysning om ordfakterne och Herr Kyrkoherdens ofskälighet, tappar saken h), m. m. I synnerhet anföres beswär däröfwer, at Herr Kyrkoherden tager af de fattige Torparne och Husmännen i Sotnen 4 öre Smit i Tikopp, eller Arberspenningar, årligen. Swaröre och emedan de således förmäna, at denne deras Själsofjäre mera liknar en Advocat, än en Andelig Man, i afseende därtil, at han wil leswa af trätor och samwetslöst äcker, så anhålles at de til en annan Själsofjäre, måtte förhjelpas, och, at Herr Kyrkoherden Kloth antingen medelst transport i), eller på annat sätt, måtte från Pastoratet afstångas.

Sedan

f) Det är alltså höga Wederbörondes skyldighet at efterfråga om et sådant Beslut varit gjordt, hwar det proponeradt, och huru det kommit til kraft. Men om ock sådant Beslut werkeligen varit affattadt: så återstår likwäl at beswars den frågan, om det varit lagligt och löfligt at så besluta?

g) Herr Kyrkoherden har förre varit för sådant anklagad, inför ortens Härads-Rätt. Huru där tilgick, wet jag icke.

h) Är denna beskylning grundad, så låter den nog illa för Wederböronde Domstol i orten. Det kunde då bliwa et wärdigt ämne för en nitist Advocat-Fiscal at undersöka, huru man där i sådane fall ramfatar och dömt.

i) Nej! eljest tack, mine gode Ecker! Woar! Än eder Prest sedan, som I afmålen honom, så proponera icke at sticka en sådan Klippare på andra Sår!

Sedan denna Skrift, hvilken icke af någon enda war underskrifwen, blifwit upläst, frågades Per Olsson, huru han kunnat framgiffwa den samma utan behörig underskrift?

Härtill swarades af den kringstående Allmogen från Eke och Tjärnd, det de agat mindre nödigt, at sine namn under denna Skrift teka, emedan de nu hafwa tillfälle, at muntl. til Protocollet förklara, det sammellige deras mening är til alla delar sådan, som Skriften innehåller, och at de därför wilja så swara för densamma, som hade de den alle underskrifwit.

Widare frågades af hwem de betjent sig til Conceptist, emedan åfwen dennes namn på Skriften saknas?

Härtill swarades af den förenämde Per Olsson, at Notarien i Strömstad, på Församlingarnes begäran, upfatt Skriften.

Höghwördige Herr Doctorn och Biskopen lät härpå Församlingarne förstå, det han på denna deras nu ingifna Skrift icke kan något afseende beswa, innan den först blifwer behörigen underskrifwen. I anseende härtill och emedan tiden nu war för tiden, så lemnades i Allmogens frihet, at, där de imedertid ej skulle kunna besinna sig och med denna Skrifts, samt däri anförde klago-puncters widare yrfande afstå, i morgon, kl. 10 föremiddagen, insinna sig i Prestegården och Skriften då wederbärligen underskrifwa.

Dagen härpå, som war den 30 Julii insant sig i Eke Prästegård en myckenhet Allmoge af bägge Pastoratets Församlingar, hwilke, på egne och de hemmawarandes wagnar, underskrefwo den i går wid Visitationen i Kyrkan producerade Skriften emot deras Kyrkoherde, och densamma sedan till H. Herr Doctorn och Biskopen öfwerlemnade, som läswade, at den, wid sin hemkomst i Consistorio föredraga, och då med Consistorio gemensamt i detta mål, efter omständigheterna försara.

In sådan protocolli,

Arvid Brag.

Utdrag af Consistorii Gothoburgensis Protocol, hållit den 5 September 1770.

S. D. Gbrettede H. Herr Doctorn och Biskopen en Skrift, hwilken Eke Pastorat Församlingar wid den därstädes uyl. håldna Visitationen, emot sin Kyrkoherde, Herr Olof Kloth, ingifwit, och uti hwilken Församlingarnes Ledamöter sig däröfwer beswåra, at bemålte deras Kyrkoherde påtvingar dem flers och swårare utlagor än honom efter Förordningarne kunna tilkomma, at han mera liknar en Advocat, än en Andelig Man, m. m. I anledning hwaraf de anhålla, at få en annan Sjålesörgare, och at Herr Kyrkoherden Kloth, måtte, antingen medelt transport, eller på annat sätt från Pastoratet afstångas.

Denna Skrift hade Höghwördige Herr Doctorn och Biskopen läswat Eke Församlingar, at wid sin hemkomst i Consistorio föredraga, och sedan med Consistorio gemensamt se til, hwad därwid af Consistorio kunde wara til görande.

Efter något öfwerwågande beslöt Consistorium, at communicera berörda Skrift med Herr Kyrkoherden Kloth, samt antydan, at däröfwer med sit utlåtande öfverdrögeligen infomma. *Uc* och dag, ut supra,

Ex protocollo,

Arvid Brag.

www.books2ebooks.eu